

KÜTÜPHANESİ

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
GRUP İÇ YÖNETMELİĞİ

81-3622

TBMM
Kütüphanesi

TBMM
Kütüphanesi

Yer: 81-3622

Yıl:

Cilt:

Kısım:

Kopya:

Demirbaş No.

200803266

TBMM KÜTÜPHANESİ

**ADALET VE KALKINMA
PARTİSİ**

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
GRUP İÇ YÖNETMELİĞİ**

TBMM Basımevi

Kasım - 2002

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Sayfa No.

(Kuruluş, Başkanlık, Toplantıya Katılabilecekler)

Grubun Kuruluşu	3
Kısaltmalar	3-4
Parti Grubunun Organları	4
Grup Genel Kurulu	4
Grup Başkanlığı	4-5
Grup Başkanının Görev ve Yetkileri	5-6
Grup Başkan Vekillerinin Görev ve Yetkileri	6
Milletvekili Olmayanların Toplantıya Katılması	7

İKİNCİ BÖLÜM

(Grup Genel Kurulunun Çalışma Yöntemi)

Toplantılar	7-8
Grup Genel Kurulunda Başkanlık Divanı Teşkili	8
Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	9
Görüşmelerin Gizliliği	9
Tutanaklar	9-10
Karar Defteri	10
Görüşme Konuları	10
Gündem	11

	Sayfa No.
Görüşme Yöntemi	11-12
Gündem Dışı Konuşmalar	12
Gündem ve Usul Hakkında Söz	12-13
Grupta Söz Serbestliği	13
Seçim Yöntemleri	13-14
Oylama Yöntemleri	14-15
Grup Görüşmelerinin Düzeni	15

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

(Grup Üyelerinin Yükümlülükleri)

Devam Mecburiyeti	16-17
Grup Disiplini	17
Söz ve Oy Disiplini	17-18
Bağlayıcı Grup Kararlarına Uyma Mecburiyeti	18
Kanun ve İçtüzük Teklifi Verilmesinde ve Gündem Dışı Konuşmalarda Disiplin	19-20
TBMM'de Genel Görüşme, Meclis Araştırması Açılmasında Disiplin	20
TBMM'nde Soru ve Benzeri Önergeler Hakkında Disiplin	21
Sair Konularda Disiplin	21
Gensoru ve Güvenoyunda Disiplin	22
Seçimlerin Yenilenmesi ve Dönemin Uzatılmasında Disiplin	22
Birlikte Oturma Disiplini	22-23

DORDÜNCÜ BOLÜM
(Grup ve Hükümet İlişkileri)

Hükümet Kurma ve Hükümete Katılmadaki Disiplin	23-24
Grupta Güven İsteme	24-25
Grupta Gensoru	25-26
Grupta Hükümetle Genel Görüşme	26-27
Grupta Hükümetten Soru	27
Grup Yöneticilerine Güvensizlik Yoneltilmesi	28
Grup Yöneticilerinin Güvenoyu İstemi	28-29
Ortak Kurallar	29

BEŞİNCİ BOLÜM
(Grup Yönetim Kurulu)

Seçim	30
Yönetim Kurulunda İş Bölümü	30-31
Toplantı ve Karar Yeter Sayısı	31
Toplantılar	31
Grup Yönetim Kurulunun Görevleri	31-32
Araştırma ve Uzmanlar	33
Diğer Görevler	33
Grup Denetçileri	33
Grup Denetçilerinin Görev ve Yetkileri	33-34

ALTINCI BÖLÜM

Grup İçi Komisyonlar, Komisyon Grupları	34
Grup Geçici Komisyonları	34
Yönetim Kurulunun Gözetimi	34

YEDİNCİ BÖLÜM

Grup Disiplin Kurulu	35
İş Bölümü	35
Toplantılar	35
Başvurma	36
Usul	36
Disiplin Cezaları	36-37
TBMM Dışındaki Disiplin	37
Mueyyideler	37

SEKİZİNCİ BÖLÜM**(Mali Hükümler)**

Butçe	38
Aidat	38

DOKUZUNCU BÖLÜM
(Diğer Hükümler)

Resmî Yurtdışı Gezilere Katılacak Üyelerin Belirlenmesi	38-39
Parlamentolar Arası Dostluk Gruplarına Katılma	39
Açıklık Olmayan Haller	39
Yururluğe Giriş	40
Değiştirme	40
Uygulama	40

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Başkanlık, Toplantıya Katılabilecekler

Grubun Kuruluşu

MADDE 1 – Adalet ve Kalkınma Partisine mensup Milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunu teşkil ederler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi içindeki her türlü parti faaliyet ve çalışmalarında Adalet ve Kalkınma Partisinin yetkili organı Adalet ve Kalkınma Partisi TBMM grubudur. Grubun bu faaliyet ve çalışmalarında parti tüzük ve programı, büyük kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararları ve bu iç yönetmelik hüküm ve esasları çerçevesinde hareket edilir.

Kısaltmalar

MADDE 2. – Bu yönetmelikte:

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi kısaca (TBMM)
- b) Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu kısaca (Parti Grubu)

c) Adalet ve Kalkınma Partisi kısaca (Parti)

d) Adalet ve Kalkınma Partisine mensup olanlar kısaca (Partili) olarak zikredilmiştir

Parti Grubunun Organları Şunlardır :

MADDE 3 – Parti Grubunun Başlıca Organları

a) Grup Genel Kurulu

b) Grup Başkanı

c) Grup Başkan Vekilleri

d) Grup Yönetim Kurulu

e) Grup Denetçileri

f) Grup Disiplin Kurulu

Grup Genel Kurulu

MADDE 4. – Grup Genel Kurulu Partili Milletvekillerinin tamamından oluşur ve Grup Genel Kurulu adıyla toplanır

Grup Başkanlığı

MADDE 5 – Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Milletvekili ise parti grubunun da başkanıdır. Parti Genel Başkanı Milletvekili değilse grup genel kurulu partili milletvekilleri arasından grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile bir grup başkanı seçer. Grup başkanı dönem başında iki yasama yılı için seçilir. İki yıl

sonra seçilecek grup başkanının görev süresi dönem sonuna kadardır.

Her hangi bir şekilde grup başkanlığında bir boşalma olursa yeni seçilen grup başkanı eskisinin görev süresini tamamlar.

Grup başkanı seçimi en yaşlı üyenin başkanlığında ve en genç iki üyenin katıplığında yapılır. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa üçüncü oylamada en çok oyu alan iki aday arasında oylama yapılır. En çok oyu alan seçilmiş olur.

Ayrıca her yasama dönemi başında iki yasama yılı için, üçüncü yasama yılı başında üç yasama yılı için üç Grup Başkan Vekili seçilir.

Grup Başkan Vekilliği seçimlerindeki usul grup genel kurulunun grup başkanının başkanlığında toplanması ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilmesidir.

İlk iki oylamada sonuç alınamazsa üçüncü oylamada en çok oyu alan üç aday seçilmiş olur. Başkanlık Divanında grubun en genç iki üyesi bulunur.

Grup Başkanının Görev ve Yetkileri

MADDE 6. – a) Grup Başkanı Parti Grubu ve Grup Organları ile Parti Genel Merkezi Organlarının parti

tüzüğü ve bu iç yönetmelik çerçevesinde düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar.

b) Grubun doğal sözcüsüdür, ancak gerektiğinde belli konular için sözcü görevlendirebilir.

c) Grup Başkanı yasama çalışmaları ile ilgili olarak partili milletvekillerine gerekli gördüğü görevleri verebilir.

d) Gerekli gördüğünde Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu toplantılarına başkanlık eder.

Grup Başkan Vekillerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 7. – a) Grup Başkanına yardımcılık ve vekalet ederler.

b) Grup Başkan Vekilleri TBMM içinde ve dışında grubun tabii sözcüleridir.

c) Grup Başkan Vekilleri Grup Yönetim Kurulu Üyeleri değildir. Ancak Genel Başkanın Grup Yönetim Kuruluna başkanlık etmediği zaman vekaleten bir Grup Başkan Vekili Genel Başkan adına Grup Toplantısını yönetir.

d) Grup Başkan Vekilleri arasındaki görev bölümü Grup Başkanı tarafından yapılır. Grup Genel Kuruluna sırası ile başkanlık ederler.

Milletvekili Olmayanların Toplantıya Katılmaları

MADDE 8. – Grup Toplantısına katılma ve söz alma hakkı esas itibariyle partili milletvekillerine aittir. Ancak milletvekili olmayan parti Genel Başkanı, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Genel Sayman ve Partili Bakanlar ile Genel Başkanın gerekli gördüğü halde Merkez Karar ve Yönetim Kurulu ile Merkez Yürütme Kurulu Üyeleri de Parti Grubunun Genel Kurul ve Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler. Bu durumdakilerin toplantılarda söz hakları vardır. Ancak oy kullanamazlar.

Partili TBMM Başkan ve Başkan Vekilleri Parti Grubunun faaliyetlerine katılamazlar. Milletvekili aday olmaya yönelik faaliyetler bu kapsamda değerlendirilmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Grup Genel Kurulunun Çalışma Yöntemi

Toplantılar

MADDE 9. – a) Grup Genel Kurulu TBMM toplantı halinde iken haftada bir kere Grup Yönetim

Kurulunca tesbit edilen gun ve saatte olağan toplantısını yapar Ayrıca olağan toplantı dışında Genel Başkanın, Grup Başkanının veya Grup Başkan Vekillerinden birinin veya Grup Uyelerinin en az 1/5 mulletvekilinin yazılı isteği ile de Grup Genel Kurulu toplanır

b) TBMM'nin ara verme veya tatilde bulunduğu durumlarda da (a) fıkrasının 2 paragrafında vuku bulan davet ve istek uzerine Grup Genel Kurulu olağanustu toplanır Olağanustu toplantılarda sadece Grubu toplantıya çağırانların belirlediği gündem goruşulur

c) Olağanustu Grup Toplantıları uygun vasıtalarla ve mumkun olursa yazılı ve sozlu yayın organlarında en az bir gun onceden ilan olunur

Grup Genel Kurulunda Başkanlık Divanı Teşkili

MADDE 10 – Grup Genel Kurulu Toplantılarına Grup Başkanı veya Başkan Vekillerinden birisi sıra ile başkanlık eder Sırası gelenin mazereti halinde diğer Başkan Vekili Başkanlık gorevini ustlenir

Grup Yonetim Kurulundan sıra ile belirlenen iki kişi Başkanlık Divanında uye sıfatı ile yer alır Bunların sırası ve suresi Grup Yonetim Kurulu kararı ile belirlenir Sırası gelenin mazereti halinde sonraki uye gorevi ustlenir

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 11. – a) Grup Genel Kurulu Grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır.

b) TBMM'nun Genel Kurul Toplantıları sırasında yapılması zorunlu olan Grup Genel Kurulu Grup Başkanı veya Başkan Vekilinin takdiri ile mevcut üyelerle gerçekleştirilebilir.

c) Aksi belirtilmemiş hallerde Grup Genel Kurulu toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır.

d) Grup Genel Kurul Toplantısında toplantı yeter sayısının bulunmaması durumunda toplantı Divan Başkanı tarafından takip eden olağan toplantıdan evvelki bir tarihe ertelenebilir. Ertelemeye rağmen çoğunluk sağlanmazsa toplantı yapılamaz.

Görüşmelerin Gizliliği

MADDE 12. – Grup Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu toplantılarında görüşmeler gizli yapılır. Bu toplantılar genel kurulun kararıyla açık olarak da yapılabilir.

Tutanaklar

MADDE 13. – a) Grup Genel Kurulunun tutanakları tamamen veya özet olarak Divan Üyeleri veya Yeminli Stenograflar tarafından tutulur veya görüntülü veya sesli olarak kayda alınır ve başkanlıkça saklanır.

b) Gizli toplantı tutanakları veya ses veya görüntü bantlarının diğerk kişilerce okunması, dinlenmesi veya izlenmesi ancak Grup Yönetim Kurulunun kararı ile mümkündür.

c) Grubun toplantıları hakkında basınla temasa veya gerekli bilgileri vermeye Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri veya Grup Basın Sözcüsü münferiden veya birlikte yetkilidirler.

Karar Defteri

MADDE 14. – Grup Genel Kurulu Yönetim ve Disiplin Kurulları toplantılarında alınan kararlar her kurul için ayrı ayrı tutulacak karar defterine tarih ve numara sırasına göre yazılır, tutanaklar hakkındaki gizlilik hükümleri bu defterler için de geçerlidir.

Görüşme Konuları

MADDE 15. – Grup Genel Kurulunda Anayasa ve Siyasi Partiler Kanununun Hükümleri saklı kalmak üzere parti grubunun yetkisi dahilinde olan ve Genel Başkan, Grup Başkanı veya Grup Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulu, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, Partili Başbakan ile Bakanlar tarafından teklif edilen konular ve bu iç yönetmelik gereğince gündeme alınması gereken diğerk hususlar görüşülür ve karara bağlanır.

Gündem

MADDE 16. – Grup Genel Kurulu Toplantılarında hazırlanan gündem en az bir gün önce üyelere dağıtılır. Acele hallerde ve TBMM toplantıları esnasında yapılan Grup Genel Kurulu toplantılarında bu hüküm uygulanmaz. Bu durumda gündem toplantının başında Grup Üyelerine duyurulur.

Herhangi bir konunun gündeme alınmasını isteyen Grup Üyesi bir önerge ile Yönetim Kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu uygun görürse bu önergeyi gelecek toplantının gündemine alır. Uygun görmezse ve önerge sahibi itiraz ederse gelecek toplantıda önerge gündem dışı olarak Genel Kurula sunulur ve Genel Kurul önergenin gündeme alınıp alınmaması konusunda karar verir. Genel Kurulun önergenin gündeme alınmasına karar vermesi durumunda önerge bir sonraki toplantı gündemine alınır.

Görüşme Yöntemi

MADDE 17. – Grup görüşmelerinde konuşma Başkandan söz alma biçiminde olur. Söz alanların isimleri toplantının başında okunur. Genel Başkan, Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Partili Başbakan ve Bakanlar Kurulu

Üyeleri, Grup Yönetim Kurulu Sözcüsü ve ayrıca görüşülen konu Grup Komisyonlarının birinin raporu ise o komisyonun başkanı ve sözcüsü zaman sınırlamasına tabi olmaksızın söz alabilir. Ancak son söz her halükarda grup üyesinindir.

Gündem Dışı Konuşmalar

MADDE 18. – Gündem dışı konuşmalarda söz verip vermeme, söz sırası ve süresi o toplantıyı yöneten Başkanın takdirine bağlıdır.

Partili Hükümet adına, Partili Başbakan veya Bakanlardan biri tarafından veya bir karma hükümete dahil bulunan, Partili Bakanlar adına bir Bakan tarafından veya bir Partili Bakan tarafından veya Grup Yönetim Kurulu veya Merkez Karar ve Merkez Yürütme Kurulu adına bu kurulların bir üyesi tarafından, Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcıları tarafından yapılacak olan gündem dışı konuşmalar yukarıda yer alan sınırlamalara tabi olmaz ve diğer gündem dışı konuşmalardan önce yapılır.

Gündem ve Usul Hakkında Söz

MADDE 19. – Gündem hakkında söz istekleri ile görüşmeye gerek olmadığı veya iç yönetmelik hükümlerine uymaya davet ile takdim veya tehir talepleri ön-

celikle dikkate alınır. Böyle bir teklif yapıldığı takdirde en fazla aleyhte iki ve lehte iki grup üyesine beşer dakikayı geçmemek üzere söz verilir. Başkan konuyu Genel Kurulun oyuna sunup sunmamaya karar verir.

Grupta Söz Serbestliği

MADDE 20. – Grup Toplantılarında Grup Üyeleri görüşme konuları üzerindeki söz ve oylarında tamamen serbest olup, fikirlerini kayıtsız şartsız söyleyebilirler. Bir konunun görüşülmesinde en az üç grup üyesi konuşmadıkça yeterlik önergesi oylanamaz. Yeterlik önergesi oylanmadan önce okunur ve istedikleri takdirde 17. Maddede belirtilenlere söz verilir. Daha sonra yeterlik önergesinin aleyhinde konuşmak isteyen bir üyeye söz verilir. Önergenin oylanması ancak bundan sonra yapılabilir.

Seçim Yöntemleri

MADDE 21. – Grup Genel Kurulunda seçimler gizli oyla yapılır. Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Üyeleri Grup Yönetim Kurulunda görev alamazlar. Grup Yönetim Kurulu Başkan Vekilleri hariç 10 üyeden oluşur ve gerekirse yeteri kadar yedek üye seçilir.

Oy pusulalarına fazla yazılı isimler alttan itibaren sayılarak, eksik yazılmış oy pusulalar ise tamamen iptal edilir.

Seçimlerde adaylar önceden belirlenir. Talep gelirse adaylar tanıtılır. Tanıtma işini aday olanlar veya diğerleri yapabilir. Başkalarının aday göstermesi durumunda aday gösterilen itiraz etmedikçe adaylığı kabul etmiş sayılır. Aday gösterilenlerin isimleri üyelerin görebileceği bir yere yazılır. Seçim yapılacak toplantıda kullanılacak oy pusulaları Grup Başkanlığı mührü ile mühürlenerek üzerine oy verilecek kişilerin adları yazılır ve bizzat üyeler tarafından zarflara koyularak dağıtılır.

Başkanlık Divanı isim sırasına göre üyelerinin oy kullanmasını sağlar. Oy verme işleminin bittiğini tebliğ ederek daha önce ad çekmek suretiyle tesbit ettiği üç üyeden oluşan tasnif komisyonunu göreve davet eder, komisyonca oyların tasnifi ve sayımı yapılır.

Herhangi bir konuda seçim yapılacağı en az iki gün önceden üyelere duyurulur. Toplantı yılı başında yapılacak Grup Başkanlığı, Grup Başkan Vekillikleri, Grup Yönetim ve Disiplin Kurulları üyelikleri seçimleri için bu hüküm uygulanmaz.

Oylama Yöntemleri

MADDE 22. – Grup Genel Kurulunda, Milletvekillerinin bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararların oylamaları gizli oyla yapılır. Diğer kararlar işaret oyu ile alınır. Ancak 10 üye tarafından yazılı olarak istenirse

açık oya başvurulur. 20 üye tarafından yazılı olarak istenirse gizli oylama yapılır.

Grup Görüşmelerinin Düzeni

MADDE 23. – Grup Genel Kurulunda söz kesmek, sukûneti bozmak ve karışıklık çıkarmak yasaktır. Bu yasaklara uymayan üyeye Başkan ikazda bulunur. Bir defa ikaz edilen grup üyesi açıklamada bulunmak isterse toplantı sonunda kendisine söz verilir.

Kürsüde konuşan üyenin sözü Başkan tarafından ancak iç yönetmeliğe uymaya ve konudan ayrılmamaya davet için kesilebilir.

Bir toplantıda iki defa ikaz edilen grup üyesinin o birleşimin sonuna kadar söz söylemekten yasaklanmasına Başkanın teklifi üzerine Genel Kurulun görüşmesiz işaret oyu ile karar verilir.

Aynı toplantıda iki defa ikaz edildiği halde hareketlerden vazgeçmemek, Grup Genel Kurulunda gürültüye sebep olmak ve Grup Üyelerini tahkir, tezyif ve tehdit etmek gibi durumlarda bu fiili işleyen üye Başkanın önerisi ile görüşmesiz olarak işaret oyu ile Genel Kurulca toplantıyı terk etmeye davet olunabilir. Oylamaya geçilmeden önce ilgili üye bizzat veya bir başkası vasıtasıyla açıklamada bulunmak isterse açıklamasına izin verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Grup Üyelerinin Yükümlülükleri

Devam Mecburiyeti

MADDE 24. – Partili TBMM Üyeleri, Meclis ve Grup Genel Kurullarının, seçildikleri Meclis Komisyonlarının ve bu komisyonları partili üyelerinden kurulu komisyon gruplarının çalışmalarına ve Grup Yönetim Kurulunca görevlendirildikleri Grup Komisyonlarının toplantılarına devam etmek zorundadır.

Yönetim Kurulu Grup üyelerini Meclis Genel Kurulunun ve Komisyonların belli toplantılarına katılmaya mecbur tutabilir ve bu kararlarını üyelere uygun şekilde duyurur. Bu takdirde ilgili üye katılması mecburi kılınan toplantıya geçerli bir mazeretleri bulunmadığı sürece katılmak zorundadır.

Yukarıda belirtilen toplantılar için Grup Yönetim Kurulunca düzenli kayıt tutulur. Partili üyelerin devam durumu takip edilir ve bu kayıtlar her Grup Toplantısının başında açıklanır. Bu kayıtlara karşı açıklanışından sonraki 7 gün içinde yapılacak itirazlar Grup Yönetim Kurulunda sonuçlandırıldıktan sonra devam etmeyenlerin kesin listeleri oluşturulur.

1. ve 2. fıkradaki toplantıların her birine özürsüz olarak ayda 3 defa veya bir yasama yılında 12 defa katılmayan üyeye Grup Yönetim Kurulunca yazılı uyarı yapılır ve bu uyarı seçim çevresinde duyurulmak üzere Parti Genel İdare Kuruluna bildirilir. Bu uyarı gerektiğinde basına da açıklanabilir.

Bu uyarılara rağmen mazeretsiz devamsızlıkta ısrar eden üyeler bu yönetmelik hükümleri gereğince Grup Disiplin Kuruluna sevk edilir.

Grup Disiplini

MADDE 25 – Grup Üyeleri Meclis toplantı halinde iken özürlü olarak 3 günden fazla ayrılacak iseler Grup Başkan Vekillerine bilgi verirler. Üyeler bilgi vermezsiniz Meclis Başkanlığından izin talep edemezler.

Hükümetteki, Parti kademesindeki veya Gruptaki görevi sebebiyle devam mecburiyetine uymayanlar bu madde hükümlerine tabii değildir.

Söz ve Oy Disiplini

MADDE 26. – Grup Üyeleri Meclis Genel Kurulunda ve Komisyonlardaki görüşme ve oylamalarda Parti Programını, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarını, Grubun bağlayıcı kararlarını yürütmek bunlara uymak ve bunları desteklemek mecburiyetinde

oldukları gibi Meclis Genel Kurulu ve Komisyonlarında yapılacak seçimlerde de Grup adına gösterilecek adayları desteklemekle yükümlüdürler.

Grup Üyeleri, Grubun Genel Kurul toplantıları dışında Parti Tüzüğüne, Programına, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarına ve Grubun yetkili organlarının bağlayıcı kararlarına uyulmamasını teşvik edici beyan, yayın ve hareketlerde bulunamazlar.

Meclisteki görüşmelerde Grup Başkanı, Başkan Vekilleri veya Grup Yönetim Kurulunca sözcülük görevi verilmiş kişilerden başkası Grup adına konuşamaz.

Üyeler Meclis Genel Kurulu ve Komisyonlarda Grup Genel Kurulunu bağlayıcı kararları yönünde oy kullanmak ve Genel Kurul toplantısına katılmak zorundadır.

Grup Genel Kurulunca alınan kararlar Partili Hükümet ve Partili Başbakan ve Bakanlar tarafından savunulur ve yürütülmesine çalışılır.

Bağlayıcı Grup Kararlarına Uyma Mecburiyeti

MADDE 27. – Grup Genel Kurulunun bağlayıcı kararlarının alındığı toplantıda hazır bulunmama veya alınan karardan haberdar olmama halleri, bağlayıcı grup kararına uymamanın özürü olamaz.

Kanun ve İçtüzük Teklifi Verilmesinde ve Gündem Dışı Konuşmalarda Disiplin

MADDE 28. – Grup Üyeleri TBMM Başkanlığına vermek istedikleri Kanun Tekliflerini, gerekçesi ile birlikte Grup Başkanlığına yazı ile bildirirler. Bu teklifler ayrı bir deftere kaydedilir ve bir sayı alır. Başkanlık bu kanun tekliflerini Grup Yönetim Kuruluna sunar. Grup Yönetim Kurulu Kanun Teklifini Grup Başkanlığına iletildiğı tarihten itibaren en çok 15 gün içinde bir karar vererek bu kararını yazı ile ilgili üyeye bildirir. Aksi takdirde teklif sahibi üye Kanun Teklifini doğrudan doğruya TBMM Başkanlığına verebilir.

Grup Yönetim Kurulu, Kanun Teklifini Partiyeye veya Gruba zararı olacağı, Parti veya Grubun bu konudaki bağlayıcı karar ve tebliğlerine aykırı düşeceği gerekçesiyle TBMM Başkanlığına verilmesinin uygun olmayacağı mütaalasında bulunabilir. Bu takdirde kanun teklifi sahibinin keyfiyetin kendine yazı ile bildirilmesi takip eden bir hafta içinde yazı ile itiraz hakkı vardır. İtiraz hakkında konu Grup Genel Kurulunun ilk toplantısında gündeme alınır ve konu hakkında kesin karar verilir.

Üyelerin Grup Başkanlığına verecekleri Kanun Teklifleri Grup Başkanlığının onayı alınmadan basında da açıklanamaz.

Meclis Genel Kurullarında ve Komisyonlarında, Kanun Tasarı ve Tekliflerinin görüşülmesi esnasında, Grup Üyelerince verilecek önergeler bahis konusu olduğunda oturum esnasında ortaya çıkan acele hallerde o konuda grubun bağlayıcı kararı varsa önerge sahibi önergesini vermeden önce görüşme konusu üzerinde Grubun sözcülüğünü yapan üye ile, ayrı bir Grup sözcüsü yoksa Grup Başkanı veya Başkan Vekillerinden birisi ve Komisyon oturumunda da Komisyon Grubu Başkanı ile görüşür. Muvafakat edilmediği takdirde bahis konusu önerge o oturumda verilmez.

Yasama Meclisi İçtüzüğü Teklifleri ve Grup Üyelerinin TBMM'nde yapacakları gündem dışı konuşmalarda da bu madde hükümleri uygulanır.

TBMM'de Genel Görüşme, Meclis Araştırması Açılmasında Disiplin

MADDE 29. – Grup Üyelerinin Mecliste Genel Görüşme açılmasına dair talepleri hakkında, Kanun Teklifleri ile ilgili 28. Madde hükümleri uygulanır.

Grup Üyelerinin Mecliste belli bir konuda Araştırma Komisyonu kurulmasına dair önergeleri hakkında 1. fıkra hükümleri uygulanır.

TBMM'nde Soru ve Benzeri Önergeler Hakkında Disiplin

MADDE 30. – Meclise verilecek soru önergeleri ile bu iç yönetmelikte ayrıca düzenlenmeyen diğer önergeler için önerge sahibi Grup Başkanına veya Başkan Vekillerine danışır. Grup Başkanı veya Başkan Vekillerinin uygun bulmaması halinde önerge sahiplerinin bu karara karşı Grup Genel Kuruluna itiraz hakkı vardır. Önerge sahibinin itirazı Yönetim Kurulunda görüşüldükten sonra ilk Grup Toplantı Gündemine alınır ve Grup Genel Kurulumun alacağı karara göre hareket edilir. Bu konularda önerge sahiplerinden bir kişi ile Grup Yönetiminden bir kişi dinlendikten sonra karar verilir.

Grup Başkanı ve Grup Başkan Vekillerinden önerge hakkında görüşlerini bir hafta içinde bildirmemeleri halinde, önerge sahibi önergesini TBMM Başkanlığına verebilir.

Sair Konularda Disiplin

MADDE 31. – Anayasanın ve diğer kanunlarının TBMM Genel Kuruluna verdiği yetkilere ilişkin diğer konularda 28. Maddedeki usul ve esaslara uyulması kaydıyla Parti Grup Genel Kurulu yetkilidir.

Gensoru ve Güvenoyunda Disiplin

MADDE 32. – Anayasanın 99. Maddesi uyarınca Gensoru Önergesi verilmesi, Gensoru açılması ve Güven Oylaması hakkında görüşme yapılması ve bu hususlarda bağlayıcı karar alınması yetkisi Grup Genel Kuruluna aittir.

Partili Milletvekilleri tarafından hükümet veya bir bakan hakkında gensoru açılması için verilecek önergeler Grup Yönetim Kurulunca Genel Kurul Gündemine alınır. Bu konuda Yönetim Kurulunun görüşü alındıktan sonra Grup Genel Kurulunca verilecek karar kesindir.

Seçimlerin Yenilenmesi ve Dönemin Uzatılmasında Disiplin

MADDE 33. – Anayasanın 77. Maddesi gereğince Seçimlerin Yenilenmesi veya 78. Maddesi uyarınca Seçimlerin 1 Yıl Geriye Bırakılması konularında TBMM tarafından alınacak kararlar hakkında 32. Madde hükümleri uygulanır. Ancak bu konularda Grup Genel Kurulu Merkez Yürütme Kurulunun uygun görüşünü almadan bir karar veremez.

Birlikte Oturma Disiplini

MADDE 34. – Grup Üyeleri TBMM toplantılarında toplu halde birlikte otururlar. Grup Başkanı, Grup Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Baş-

kan Yardımcıları, Genel Sekreter Meclis Genel Kurulunda görüşme danışma kolaylığı sağlayacak şekilde, Grup Yönetim Kurulunca kendilerine ayrılan yerlerde otururlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Grup ve Hükümet İlişkileri

Hükümet Kurma ve Hükümete Katılmadaki Disiplin

MADDE 35. – Partili Bakanlar Kurulu veya Partili Başbakan veya Bakanlar Parti Meclis Grubunun güvenine dayanırlar. Hükümet kurmakla veya bu amaçla çalışmalarda bulunmakla görevlendirilen parti üyesi bu konuda çalışmaya başlamadan önce Grup Genel Kurulunun görüşünü almak zorundadır.

Hükümet kurmaya ve Koalisyonlara katılmaya veya hükümetten veya koalisyonlardan ayrılmaya karar verme yetkisi Parti Meclis Grubunun görüşü de alınmak kaydıyla Merkez Yönetim Kuruluna aittir.

Partili Başbakan veya Koalisyon ortağı Parti Başkanı beraber çalışacağı Bakanları seçmekte serbesttir. Partili Başbakan yoksa Partili Bakanlar Hükümet Prog-

ramı TBMM'nde okunmadan önce bu programını Grup Genel Kuruluna sunarlar. Görüşmeden sonra oylama yapılır. Grup Hükümet Programını uygun bulmadığı takdirde Partili Başbakan ve Partili Bakanlar Anayasanın 113. Maddesi uyarınca Millet Meclisinde güvenoyuna başvurulmadan önce Hükümetten çekilirler.

Koalisyon Hükümetinde yer alan parti üyeleri Grup Genel Kurulunun kararı ile Bakanlar Kurulundan toplu olarak çekilmeye davet edilirlerse bu talebe uymak zorunludur. Bu konudaki görüşme Grup Genel Kurulunca yapılır.

Grupta Güven İsteme

MADDE 36. – Partili Hükümet veya Partili Başbakan veya Bakanlar tarafından herhangi bir mesele üzerinde Grup Genel Kurulunda güvenoyu görüşmesi açılması istenirse bu talep ilk toplantıda ele alınır.

Güvenoyu görüşmesi sırasında Partili Başbakan tarafından partili bakanlar adına veya teker teker Partili Bakanlar tarafından yapılan açıklama üzerine toplantının sonunda açık oylama yapılır. Açıklamaların tatmin edici olmadığı yönünde Grubun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilecek karar güvensizlik oyu sayılır. Gruptan güvenoyu alamayan Partili Hükümet, Partili Başbakan, Partili Bakanlar veya Partili Bakan derhal çekilmek

zorundadır. Güvensizlik oyunun verilmemesi sonucu güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Grupta Gensoru

MADDE 37. – Partili Milletvekillerinin 1/5 tarafından Partili Bakanlar Kurulu, Partili Başbakan veya Partili Bakanlar veya bir Bakan hakkında gensoru görüşmesi açılması gruptan istenebilir. Bu talep Grup Genel Kurulunun ilk oturumunun gündemine alınılır ve görüşülür. Bu görüşmede önergedeki birinci imza sahibi Milletvekili ile Hükümet veya Partili Bakanlar adına bir Bakan veya ilgili Bakandan başkası konuşamaz. Görüşmeden hemen sonra oylama yapılır. Gensoru açılmasına karar verirse önerge grubun 2 gün sonraki birleşiminin gündemine alınır ve görüşülünceye kadar gündemde kalır.

Gensoru görüşmesi sırasında Partili Başbakan, Partili Bakanlar adına bir Bakan veya ilgili Partili Bakan tarafından gerekçeli güvenoyu isteminde bulunmamış veya Milletvekilleri tarafından gerekçeli güvensizlik önergeleri verilmemiş ise görüşmenin sonunda başkanlık Partili Başbakana, Bakanlara ve ilgili Partili Bakana grubun güveninin bildirildiğini söyleyerek görüşmeleri kapatır.

Gensoru görüşmesi sırasında Partili Başbakan, Partili Bakanlar adına hareket eden bir Bakan veya ilgili Bakan tarafından gerekçeli güvenoyu isteminde bulunmuşsa bu istem güvensizlik önergeleri dikkate alınmaksızın derhal oylanır.

Güvensizlik oyu Grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylama sırasında toplantı yeter sayısı yoksa bu güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Güvenoyu alamayan Partili Hükümet Partili Bakanlar veya ilgili Partili Bakan derhal çekilmek zorundadır.

Grupta Hükümetle Genel Görüşme

MADDE 38. – Grup Üyelerinin 1/5'i Grup Genel Kurulunda, herhangi bir konu üzerinde Genel Görüşme açılmasını isteyebilirler. Bu istek derhal Grup üyelerine duyurulur. Bir sonraki toplantının gündemine alınır. Genel Görüşme açılması, Grup Genel Kurulunun bu önergeyi kabul etmesine bağlıdır. Bu konuda sadece önergedeki birinci imza sahibi veya onun göstereceği bir diğer imza sahibi Grup Yönetim Kurulu ve Partili Hükümet veya Partili Bakanlar adına bir Bakandan başkası konuşamaz. Önergenin kabul edilmesi durumunda Genel Görüşme Önergesi bir sonraki toplantının gündemine alınır. Acele durumlarda Partili Başbakanın veya Partili ilgili Bakanların kabulü veya Grup Genel

Kurulunun kararı ile Genel Görüşmeye derhal başlanabilir. Genel Görüşmede ilgili bütün Partili Bakanlar hazır bulunur.

Grupta Hükümetten sorulan bir sözlü sorunun, Genel Görüşmeye çevrilmesi Grup üyelerinin 1/10'unun istemi üzerine Grup Genel Kurulunun kararına bağlıdır. Tasvip halinde Genel Görüşme bir sonraki görüşmenin gündemine alınır. Partili Hükümet, Başbakan veya Bakanlar bir konuda Grup Genel Kuruluna açıklama yapmak isterlerse bu istek gündem dışı olarak yerine getirilir. Yapılacak açıklamadan sonra Genel Görüşme bir sonraki toplantıda kendiliğinden açılır. Hükümetin gündem dışı olarak veya Genel Görüşme esnasında yada Yönetim Kurulunda aynı şekilde yaptığı açıklamalar üzerine Hükümet veya Parti Politikasının uygun görüldüğüne dair Grup kararları alınabilir.

Grupta Hükümetten Soru

MADDE 39. – Grup üyeleri herhangi bir konu hakkında aydınlanmak için Partili Bakanlara bir önerge ile sözlü veya yazılı soru sorabilirler. Sorunun sözlü olarak cevaplanması istenmişse soru Grup Genel Kurulunda cevaplandırılır. Soru üzerinde sadece soruya muhatap olan Bakanla soru sahibi en çok ikişer defa konuşabilirler.

Grup Yöneticilerine Güvensizlik Yöneltilmesi

MADDE 40. – Parti Grubunca seçilmiş Grup Başkanı ile Başkan Vekilleri veya Yönetim Kurulu hakkında güvensizlik önergesi verilerek Genel Kurulda görüşme isteminde bulunulabilir. Bu istem Grup üye tam sayısının en az 1/5'i oranında Milletvekilinin Grup Başkanlığına vereceği bir önerge ile uygulanır.

Güvensizlik önergesi, Grup Genel Kurulunun ilk birleşiminde okunur ve gündeme alınması konusunda görüşme açılır. Bu görüşmede önergeyi veren Milletvekillerinden biri ile güvensizlik yöneltilenlerden birine söz verilir. Görüşme tamamlandıktan sonra önergenin gündeme alınıp alınmaması oylanır. Güvensizlik önergesinin gündeme alınmasına karar verildiğinde konu bir sonraki toplantıda görüşmeye açılır.

Grup Yöneticilerinin Güvenoyu İstemi

MADDE 41. – Parti Grubunca seçilmiş Grup Başkanı ile Başkan Vekilleri veya Yönetim Kurulu Grup Genel Kurulundan güvenoyu isteyebilirler. Yönetim Kurulu güvenoyu istemi konusunda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Güvenoyu istemi Grup Genel Kurulunun ilk birleşiminde okunur ve gündeme alınması konusunda

görüşme açılır. Bu görüşmede güvenoyu isteminde bulunan Yönetim Kurulu üyelerinden biri yada Başkan Vekili ile karşı görüşte olan bir Milletvekiline söz verilir. Görüşme tamamlandıktan sonra istemin gündeme alınıp alınmaması oylanır.

Güvenoyu isteminin gündeme alınmasına karar verildiğinde konu bir sonraki toplantıda görüşmeye açılır.

Ortak Kurallar

MADDE 42. – Güvensizlik Önergesi yada Güvenoyu istemi gündeme alındığında görüşme genel hükümlere uyularak yapılır. Görüşmeler tamamlandığında oylamaya geçilir. Grup Genel Kurulunda güvensizlik kararı ancak Grup üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır. Bu durumda iç yönetmelikte belirtilen kurallara uyularak seçim yapılır. Yeni seçilenler ayrılanların görev sürelerini tamamlarlar. Herhangi bir nedenle çekilen Grup Başkanı, Başkan Vekili, Yönetim Kurulu veya Yönetim Kurulu Üyesi yerine yenisi seçilinceye kadar görevine devam eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Grup Yönetim Kurulu

Seçim

MADDE 43. – Grup Genel Kurulu her yasama dönemi başında bu iç yönetmeliğin 3. Maddesinde belirtildiği gibi Başkan ve Başkan Vekillerinin seçimini müteakip 10 üyeden oluşan Grup Yönetim Kurulunu seçer. Ayrıca 3 yedek üye seçilir.

Grup Yönetim Kurulu yasama dönemi başında 2 yasama yılı için 3. yasama yılı başında 3 yasama yılı için seçilir. Seçimler iç yönetmeliğin seçim yöntemlerine ilişkin maddesine göre yapılır.

Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, Merkez Yürütme Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu Üyeleri Grup Yönetim Kurulunda görev alamazlar.

Yönetim Kurulunda İş Bölümü

MADDE 44. – Yönetim Kurulu seçimlerden sonraki ilk toplantısında üyeleri arasından bir basın sözcüsü, bir katip ve bir muhasip üye seçer.

Basın sözcüsü Grup Genel Kurulu ve Grup Yönetim Kurulu çalışmalarından basına bildirilmesi uygun görülenleri basına duyurmakla görevlidir.

Katip Üye bu yönetmeliğin Grup Genel Kurulunda Başkanlık Divanı teşkili, tutanakların tutulması, karar

defterlerinin ayrı ayrı tutulması gibi görevleri ve yazışmalarla ilgili işleri yerine getirir.

Muhasip Üye, Grup Bütçe Tasarısını hazırlar, gelirlerin tahsilini sağlar, harcamaları yapar ve muhasebe kayıtları ile ilgili diğer belgeleri düzenler ve saklar. Para tahsil ve harcanması Başkan Vekillerinden birisi ile Muhasip Üyenin ortak imzası ile yapılır.

Toplantı ve Karar Yeter Sayısı

MADDE 45. – Grup Yönetim Kurulunun toplantı yeter sayısı Başkan veya Başkan Vekilleri dahil üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Karar yeter sayısı ise toplantıya katılanların yarısından bir fazlasıdır.

Toplantılar

MADDE 46. – TBMM toplantı halinde iken Yönetim Kurulu belirleyeceği günde haftada en az bir defa toplanır. TBMM'nin ara verme veya tatilde bulunduğu zamanlarda toplantı gün ve süreleri ayrıca tespit edilir. Yönetim Kurulu Grup Başkanı veya Başkan Vekillerinden her biri veya Partili Başbakan tarafından her zaman toplantıya çağırılabilir.

Grup Yönetim Kurulunun Görevleri

MADDE 47. – a) Grup Toplantılarının gündemini hazırlar

b) Grup olarak ele alınması uygun görülen konular hakkında Grup Üyelerine önerge, teklif veya rapor hazır-

latır ve yurtiçinde bir konuyu incelemek üzere teker teker veya komisyon halinde görev verir ve bu çalışmalarını takip eder.

c) Grup Üyelerince Grup Yönetim Kuruluna yönelik sözlü ve yazılı soruları cevaplandırır.

d) Grubun bütçesini ve kesin hesabını düzenleyip Genel Kurulun onayına sunar ve kabul edilen bütçeyi uygular.

e) Yasama çalışmaları kapsamında Parti ve Grubun amaç ve menfaatine uygun gördüğü tedbirleri alır.

f) Başbakan ve Bakanlarla diğer siyasi parti grupları ile parti mensubu olmayan TBMM Başkanı ve üyeleri ile Grup Başkanının veya Başkan Vekillerininin talimatı dahilinde temasları yürütür.

g) Meclis Komisyonlarına Grup adına aday gösterir ve Komisyon Başkanlığı, Başkan Vekilliği, Sözcülük ve katiplerin bölüşülmesi konusunda gerekiyorsa diğer siyasi parti grupları ile anlaşmalar yapar.

h) Grup salonları, kitaplık ve diğer idari işlerin yürütülmesinde Grup Başkan ve Başkan Vekillerine yardımcı olur.

i) Parti Tüzüğü ve bu iç yönetmelikte gösterilen görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

Araştırma ve Uzmanlar

MADDE 48. – Yönetim Kurulları partinin araştırma ve yayın bürosundan faydalanır ve gerekiyorsa ücretli uzman, memur ve müstahdem çalıştırır.

Diğer Görevler

MADDE 49. – Yönetim Kurulu, Grup Üyelerinin TBMM Genel Kurul ve Komisyonlarına, Grup Genel Kurulu ve Komisyonlarına katılımlarını, Parti Tüzüğüne, Programına, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarına ve bu yönetmelik ile Grup Genel Kurulunun ve Grup Yönetim Kurulunun bağlayıcı kararlarına ve genel olarak Parti ve Grup menfaatlerine uygun hareket etmelerini sağlayıcı her türlü tedbirleri alır.

Grup Denetçileri

MADDE 50. – Grup Genel Kurulu kendi üyeleri arasında 2 denetçi seçer. Süreleri Yönetim Kurulunun süreleri kadardır.

Grup Denetçilerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 51. – a) Denetçiler Grubun gelir giderlerinin bütçeye uygunluğunu denetler ve sona eren bütçe uygulaması ile ilgili olarak düzenlediği raporu Grup Genel Kuruluna sunarlar.

b) Bu raporlar üzerinde yapılacak görüşmelerden sonra Yönetim Kurulunun ibrası hususunun karara bağlanmasını sağlamak.

c) Yönetim Kurulunun ibrası Denetçi raporunun olumlu olmasına bağlıdır.

d) Yönetim Kurulunun ibrası ile o dönemin hesabı kapatılmış olur.

ALTINCI BÖLÜM

Grup İçi Komisyonlar, Komisyon Grupları

MADDE 52. – TBMM Komisyonlarına seçilen Grup Üyeleri o komisyonun partili grubunu oluştururlar. Komisyonun partili başkanı yoksa başkan vekili, yoksa sözcüsü yoksa katibi bu komisyon grubunun başkanıdır. Aksi halde komisyon grubu başkanını kendi üyeleri arasından seçer. Komisyon grupları komisyon çalışmalarında gerekiyorsa Grup üyelerinin ortak hareket etmelerini sağlayıcı önlemleri alırlar

Komisyon grupları aynı zamanda grup içi ihtisas komisyonlarıdır.

Grup Geçici Komisyonları

MADDE 53. – Grup Yönetim Kurulu veya Genel Kurulu ayrıca grup içi geçici komisyonlar kurabilir.

Yönetim Kurulunun Gözetimi

MADDE 54. – Yukarıda yazılı 52 ve 53. Maddelerde sözkonusu olan Komisyon Grupları, Grup içi ihtisas komisyonları ve geçici komisyonlar, Grup Yönetim Kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Grup Disiplin Kurulu

MADDE 55. – Grup Üyelerinin aralarındaki anlaşmazlıkları parti tüzüğü, programı, büyük kongrenin bağlayıcı kararları ile bu iç yönetmelik ile ve grubun bağlayıcı kararlarına aykırı hareketlerin, parti ve grubun haysiyet ve şerefine uymayan hallere dair şikayetleri inceleyip karara bağlamak üzere ilk yasama yılı başında grup genel kurulunca 2 yıl için 6 kişilik bir grup disiplin kurulu seçilir. Bundan sonra seçilecek grup disiplin kurulunun görev süresi 3 yıldır.

İş Bölümü

MADDE 56. – Grup Disiplin Kurulu ilk toplantısında kendisine bir başkan, bir ikinci Başkan ve bir de Sekreter seçer.

Toplantılar

MADDE 57. – Disiplin Kurulu kendisine bir iş havale edilir edilmez Başkanın veya yokluğunda ikinci Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Toplantı nisabı üye tam sayısının en az 2/3'üdür. Gruptan geçici veya kesin çıkarma kararları Müşterek Disiplin Kurulunun tüzükte belirtilmiş çoğunluğu ile ve diğer kararlar Grup Disiplin Kurulunun salt çoğunluğu ile verilir.

Başvurma

MADDE 58. – Grup Üyeleri hakkında ihbar ve şikayet Grup Disiplin Kuruluna, Grup Yönetim Kurulunca verilecek karar üzerine yazı ile havale edilir.

Usul

MADDE 59. – Disiplin Kurulu kendisine sevk olunan üyenin 15 gün içinde yazılı veya sözlü savunmasını aldıktan sonra dosya üzerinde yapacağı inceleme ile veya lüzum görürse olayı heyet halinde veya üyelerinden birinin veya bir kaçının niyabeten tahkik ve tetkiki ile, gerekirse ilgili çevrelerden yazı ile bilgi toplayarak veya ilgili şahısları dinleyerek karar verir. Ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açık olarak veya yayım yoluyla işlenen fiillerde savunma süresi 7 gündür. Savunma yapılması üyeden disiplin kurulu başkanı tarafından yazı ile istenir. Karar verme yetkisi müşterek disiplin kuruluna ait olan fiillerde tüzükte aksine hüküm bulunmadığı takdirde aynı usule riayet olunur.

Disiplin Kurulu kararları kesindir.

Disiplin Cezaları

MADDE 60. – Disiplin Cezaları Şunlardır:

- a) Uyarma
- b) Kınama
- c) Gruptan geçici çıkarma
- d) Gruptan kesin çıkarma

(a) ve (b) bentlerindeki cezalar, parti tüzüğüne uyularak yapılan hareketin mahiyetine ve vehamet derecesine veya grup üyesinin o işteki ilgisine göre sırası ile verileceği gibi sıra gözetmeksizin de verilebilir. (c) ve (d) bentlerindeki cezaları verme yetkisi müşterek disiplin kuruluna aittir. Ancak sevk yazısında istenen cezadan daha ağır verilemez.

TBMM Dışındaki Disiplin

MADDE 61. – Partili TBMM üyelerinin, Meclis ve Meclisteki Parti Grupları dışında Parti Program ve tüzüğüne aykırı hareketleri hakkında müşterek disiplin kurulunca karar verilir. Bu hallerde Merkez Disiplin Kurulunun tabi olduğu yönetmelik ve usuller uygulanır. Başkanlık Divanı, Merkez Disiplin Kurulu Başkanlık Divanıdır. Yukarıda belirtilen ortak toplantıya sevk kararları Grup Yönetim Kurulu tarafından verilir.

Müeyyideler

MADDE 62. – Grup toplantılarında ve gruptan çıkarma cezasına uğrayan Grup Üyesi, ceza süresince gruba ve grup toplantılarına giremez, grup faaliyetlerine katılamaz.

Herhangi bir disiplin cezasına uğrayan Grup Üyesinin grup disiplinine uyma yükümlülüğü devam eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 63. – Grubun mali işleri her yasama yılı için Grup Yönetim Kurulunca taslağı hazırlanıp grup genel kurulunun tasvibi ile kesinleşen bir bütçe ile yürütülür. Her yasama yılı sonunda grup yönetim kurulunca hazırlanan kesin hesap özeti Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Aidat

MADDE 64. – Partili TBMM Üyeleri Siyasi Partiler Kanunu'ndaki hükümlere göre Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Grup Genel Kurulunca tesbit edilen aidatı öder. Bu aidatın ne miktarının Parti Grubuna, ne miktarının Parti Genel Merkezine kesileceği aynı şekilde tespit edilir. Bu aidatın TBMM Üyelerine yapılan ödenek ve yolluktan kesilmesi Grup Yönetim Kurulunun kararı ile TBMM saymanlığından istenebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Resmi Yurtdışı Gezilere Katılacak Üyelerin Belirlenmesi

MADDE 65. – Yabancı parlamentolardan ve kuruluşlardan TBMM'ye yapılan resmi ziyaret davet-

lerine uyulmasına TBMM Genel Kurulunda karar verilmesinden sonra davete partiye ayrılan kontenjandan katılacak üyelerle Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve diğer resmi heyetlerin dış gezilerine parti adına katılacak üyelerin belirlenmesi için grup üyeleri arasında grup genel kurulu toplantısı sırasında o toplantıyı yöneten başkan tarafından kura çekilir. Çok acil durumlarda kura çekimi grup yönetim kurulunca yapılır.

Ancak bu kurum ve kuruluşlardan ismen yapılan davetler ile Grup Başkanının bizzat katılmayı uygun gördükleri kura çekiminden muaf tutulurlar.

Dış komisyonlarda ve uluslararası kuruluşlarda görevli Grup üyeleri ile bir önceki kurada ismi çıkan grup üyeleri kuralara katılamazlar.

Parlamentolar Arası Dostluk Gruplarına Katılma

MADDE 66. – Grup Üyeleri, Grup Başkanlığına bilgi vererek ilgili yasa ve yönetmelik hükümlerine göre diledikleri yabancı ülke parlamentosu ile dostluk grupları kurabilirler ve kurulmuş olanlara da katılabilirler.

Grup Üyelerinin katıldıkları dostluk grubu nedeniyle ilgili ülkeye yapacağı geziye bu iç yönetmeliğin 65. Maddenin son fıkrası uygulanmaz.

Açıklık Olmayan Haller

MADDE 67. – Bu iç yönetmelikle açıklık olmayan durumlarda TBMM'de uygulanan iç tüzük hükümleri tatbik edilir.

Yürürlüğe Giriş

MADDE 68. – Bu iç yönetmelik TBMM grubunca kabul edilerek TBMM Başkanlığına takdim ile yürürlüğe girer.

Değiştirme

MADDE 69. – Bu iç yönetmelik ancak TBMM Parti Grubu Genel Kurulunca değiştirilir. Bu konudaki değişiklik teklifleri Grup Yönetim Kurulunca veya en az 10 üyenin yazılı teklifi ile verilebilir. Değişiklik teklifi en az 2 üyesi Hukukçu olmak üzere Grupça seçilecek 5 kişilik komisyon tarafından taslak hazırlanır. Grup genel kurulunda bu komisyon raporları görüşülür. Değişiklik Grup Genel Kurulunca kabul edilerek TBMM Başkanlığına takdim ile yürürlüğe girer.

Uygulama

MADDE 70. – Bu iç yönetmelik Parti Meclis Grubunca yürütür.

GEÇİCİ MADDE 1. – Bu iç yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih yasama yılı başlangıcına tesadüf etmediği takdirde dahi Grup Genel Kurulunca kabul edilmekle aynen yürürlüğe girer ve yasama yılı başlangıcında tekrar yeni bir işlem yapılmasına gerek bulunmaz.

